

SUÇ GELİRLERİNİN AKLANMASININ ÖNLENMESİ YASASI

(4/2008)

Bakan, 4/2008 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Yasası'nın 12. maddesinin kendisine vermiş olduğu yetkiyi kullanarak işbu Tebliğ ile aşağıdaki hususları tespit eder.

1. Bu Tebliğ, Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Yasası Şüpheli İşlem Kriterleri ile Şüpheli İşlem Bildirim Usul ve esasları Tebliği olarak isimlendirilir.
2. (1) Yükümlülerin, suç gelirlerini aklama ve terörün finansmanında araç olarak kullanılmalarını önlemek ve şüpheli işlemlerin tespitinde yükümlülere yardımcı olmak amacıyla EK.1'de yer alan şüpheli işlem kriterleri belirlenmiştir.
- (2) EK.1'de yer alan şüpheli işlem kriterleri belirlenirken öncelikle tüm yükümlü gruplarına yönelik genel mahiyette şüpheli işlem kriterlerine yer verilmiştir. Genel mahiyette şüpheli işlem kriterleri, müşteri profiline ve işlemlere ilişkin kriterleri içermektedir. Müşteri profiline ilişkin kriterler, kişi özelinde dikkat edilmesi gereken hususları içermektedir. İşlemlere ilişkin kriterler ise müşteriden ziyade yapılmak istenen işlemin niteliği ile ilgilidir. Daha sonraki bölümde yükümlülerin faaliyet alanları ve bu alanlarda gerçekleştirilen işlemlerin özellikleri dikkate alınarak, bir kısmı için sektörel şüpheli işlem kriterleri belirlenmiştir. Son bölümde ise terörün finansmanı açısından önem arz eden şüpheli işlem kriterleri yer almaktadır.
3. (1) Belirlenen şüpheli işlem kriterleri rehber mahiyetindedir ve şüphe veya şüpheyi gerektirecek makul bir sebebin olup olmadığının değerlendirilmesinde yükümlülere yardımcı olma amacına yöneliktir. Şüpheli bir işlem başka bir tarz veya mahiyette cereyan edebilir. Bu nedenle, yükümlülerin şüpheli işlemlerin tespitinde kendilerini Tebliğde belirlenen şüpheli işlem kriterleri ile sınırlandırmamaları, şüphe arz eden işlem, sayılan kriterlerden herhangi birine uymasa dahi şüpheli işlem bildiriminde bulunmaları gerekmektedir.
- (2) İşlemlerin, şüpheli işlem kriterlerine uygunluğu değerlendirilirken, müşterinin tanınması esastır ve değerlendirme her zaman müşteri özelinde yapılmalıdır. Bir başka deyişle, işlemin şüpheli olup olmadığı değerlendirilirken salt yapılmak istenen işlemin değerlendirilmesi yeterli olmayabilir ve müşteri profili, faaliyet

hacmi, işlemin niteliği, müşterinin bilinen faaliyetleri kapsamında veya müşterinin faaliyeti ile orantılı olup olmadığı, kimlere menfaat sağladığı, sektörün özellikleri ve daha önceki tecrübeler gibi unsurlar dikkate alınmalıdır.

- (3) Yapılmak istenen işlemin; niteliği, tutarı, ya da işlemin uluslararası niteliğinin bulunması durumunda, bu işlemin müşterinin işinin bir parçası olup olmadığı önem arz eden hususlardır.
  - (4) Şüpheli işlem kavramında geçen işlem ifadesi, tek bir işlem ile sınırlı olmayıp, şüphe veya şüpheliyi gerektiren makul bir sebebin olup olmadığı hususu, gerektiğinde birden çok işlem bir arada ele alınarak değerlendirilir. Buna göre birbiriyle bağlantılı bir dizi havale işlemi birlikte ele alındığında şüphe arz edebilir.
4. (1) Şüpheli işlemlerin para miktarına bakılmaksızın, yükümlüler tarafından tespit edildiği tarihten itibaren beş iş günü içerisinde Daireye bildirilmesi zorunludur. Ancak gecikmesinde sakınca görülen hallerde şüpheli işlem ve işleme taraf olanlar anında Daireye bildirilir.
- (2) a) Avukatlar ve/veya avukatlık büroları müşterileri için taşınmaz mal alım satımı, şirket ve vakıf kurulması, idaresi ve devredilmesi, banka tasarruf veya menkul kıymet hesaplarının idaresi, para, menkul kıymet ya da diğer varlıkların idare edilmesi, tüzel kişilerin ya da düzenlemelerin kurulması, faaliyette bulunması ya da idaresi işleri ile işletmenin tüzel kişiliğinin alım satımı gibi işlerle sınırlı olmak üzere şüpheli işlem bildirimini gerçekleştirirler.
b) Bir avukatın ve/veya avukatlık bürosunun dava maksatları bakımından dikkatine gelen imtiyazlı bilgileri resmi mercilere aktarmaması suç oluşturmaz.
5. (1) Şüpheli işlem bildirimini; gerçek kişi yükümlünün bizzat kendisi, tüzel kişi yükümlünün kanuni temsilcileri, uyum görevlisi atanan yükümlülerde ise atanan uyum görevlileri tarafından yerine getirilir.
- (2) Şüpheli işlem bildirim yükümlülüğünü yerine getiren gerçek ve tüzel kişiler, uyum görevlileri, yükümlülerin kanuni temsilcisi, yöneticisi ve çalışanları bildirimlerinden dolayı hukuki ve cezai bakımdan hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz.
6. (1) Yükümlüler, şüpheli bir işlemle karşılaştıklarında, gerekli kimlik saptamasını yaptıktan sonra, işlem hakkında yetki ve imkanları ölçüsünde araştırma yaparak edinilen bilgi ve bulguları göz önüne alıp ekteki (Ek.2) Şüpheli İşlem Bildirim Formunu (ŞİBF) doldurarak Daire'ye bildirimde bulunurlar. Daire şüpheli işlem bildirimlerinin elektronik ortam ve bilgi iletişim araçları kullanılarak yapılması ile ilgili usul ve esasları yükümlüler bazında ayrı ayrı belirlemeye yetkilidir.

- (2) Uyum görevlisi atayan yükümlülerin Şüpheli İşlem Bildirimleri Uyum Görevlileri ile ilgili usul ve esaslar Tebliği kurallarına göre yapılır.
- (3) Bildirimde bulunma kararı verilirken işlemin niteliği veya müşteri profiliyle ilgili daha ayrıntılı araştırma yapılması gerekebilir. Yetki ve imkânlar ölçüsünde yapılacak bu araştırmanın amacı, yükümlü bünyesinde, bağlantılı ya da ilişkili olduğu diğer yükümlüler nezdinde veya açık bilgi kaynaklarında şüpheyi destekleyecek ek bulguların olup olmadığını tespit etmektir. Ancak bu araştırmalar yapılırken, müşterinin, kendisi hakkında bildirimde bulunulacağından şüphelenmesine neden olacak tutum ve davranışlardan kaçınılması zorunludur.
7. Bildirimde bulunulan işlemle ilgili olarak daha sonra yeni bilgi ve bulgular elde edilmesi halinde ŞİBF tekrar doldurulur ve daha önce yapılan bildirimde ek olduğu belirtilerek Daire'ye gönderilir. Ancak birden çok işlem bir arada ele alınarak değerlendirildiğinde şüphe arz eden işlemler için veya bildirim anında birbiriyle bağlantılı olduğu tespit edilen şüpheli işlemler için tek bir ŞİBF düzenlenir.
8. ŞİBF'da istenen bilgiler haricinde, şüpheyi destekleyen bilgi ve belgeler de forma ek yapılır. Bu kapsamda şüpheli işlem bildirimine dayanak olan hesaba ilişkin hesap hareketleri özellikle anılan şüpheyi ortaya koymakta ise ŞİBF'na ek yapılmalıdır.
9. (1) Formun şüpheli işlem kriterleri dışında kalan (A) ile (G) bölümleri, formun üzerindeki açıklamalar dikkate alınarak doldurulur. Bildirime konu şüpheli işlem kriterleri formun (H) bölümünde gösterilir.
- Formun (H) bölümünde şüpheli işlem kriterleri başlıklar halinde gruplandırılmıştır. Bu bölümde;
- Müşteri ve işlem özelliklerinin dikkate alındığı ve tüm yükümlü gruplarına yönelik "GENEL MAHİYETTE ŞÜPHELİ İŞLEM KRİTERLERİ",
  - Yükümlü gruplarının faaliyet alanları dikkate alınarak oluşturulan "SEKTÖREL MAHİYETTE ŞÜPHELİ İŞLEM KRİTERLERİ" ve
  - Terörün finansmanı açısından özellik arz eden durumların dikkate alındığı "TERÖRÜN FİNANSMANI İLE BAĞLANTILI ŞÜPHELİ İŞLEM KRİTERLERİ" yer almaktadır.
- (2) Bildirime konu şüpheli işlem bu gruplardan hangisine uygun düşüyorsa öncelikle ilgili gruba ilişkin seçeneğin önündeki boş karenin içine (x) işareti konulur. Daha sonra söz konusu seçeneğin "Şüpheli İşlem Kriterinin Numarası" kısmına, işbu Tebliğ ekinde (Ek.1) yer alan ve bu gruplar altında sayılan şüpheli işlem kriterinin numarası yazılır.

- (3) Yüklü nezdinde gerçekleştirilen şüpheli bir işlemin, farklı bölümler altında sayılan (genel mahiyette, sektörel mahiyette veya terörün finansmanı ile bağlantılı) kriterlerle ilişkili olması mümkündür. Bu durumda, ilgisine göre, birden fazla şüpheli işlem kriteri işaretlenebilir ve gerekli görülen hususlar “AÇIKLAMA” kısmında belirtilebilir.
- (4) Şüpheli işlem üç bölüm halinde sayılan kriterlerin hiçbirine uymuyorsa, Sektörel Mahiyette Şüpheli İşlem Kriterleri Grubunda belirtilen “Diğer Haller” hususu işaretlenerek oluşan şüphe ve işleme ilişkin bilgi “AÇIKLAMA” kısmına yazılır.
10. Şüpheli işlemlerin, nakdi para limitini aşan nakit işlemler kapsamında bildirilmiş olması şüpheli işlem bildirim zorunluluğunu ortadan kaldırmaz.
11. Şüpheli işlem bildiriminde bulunan yükümlülere Daire tarafından kayda alındığına dair bilgi verilir.
12. Bu Tebliğin Resmi Gazete’de yayımlandığı tarihten başlayarak 19 Aralık, 1999 tarih ve 172 sayılı Resmi Gazetede A.E 816 olarak yayımlanan Tebliğ yürürlükten kaldırılır.
13. Bu Tebliğ, Resmi Gazete’de yayımlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.